ТАҚРИЗИ

роҳбари илмӣ ба диссертатсияи Асомиддинзода Саидшо Сангалӣ дар мавзуи «Ёдгориҳои асримиёнагии ноҳияи Данғара (асрҳои III – XVIII)», барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз руйи ихтисоси 6D020800 – бостоншиносӣ ва мардумшиносӣ (6D020801 – бостоншиносӣ)

Ноҳияи Данғара яке аз воҳаҳои куҳанбунёди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб рафта, дорои таърихи тӯлонӣ ва мероси ғании моддию маънавӣ мебошад. Дар ҳудуди он ёдгориҳои таърихию фарҳангӣ ба қайд гирифта шудаанд, ки омӯзиш ва таҳлили илмии онҳо барои дарки равандҳои ташаккул ва рушди ҷомеа дар марҳилаҳои гуногуни таърихӣ аҳаммияти хосса дорад. Омӯзиши ҳамаҷонибаи ин мерос имкон фароҳам меорад, ки масъалаҳои марбут ба маскуният, рушди иҷтимоию иқтисодӣ, шаҳрсозӣ ва муносибатҳои фарҳангии минтақа дар заминаи далелҳои муътамади бостоншиносӣ баррасӣ ва хулосабарорӣ гарданд.

Дар давраи шуравӣ ва солҳои истиқлол вобаста ба таърихи омӯзиши ёдгориҳои бостоншиносии ноҳияи Данғара як қатор мақолаҳо ва асарҳои илмӣ ба нашр расидаанд. Бо вуҷуди ин, масъалаи таҳқиқи маҷмӯии ёдгориҳои асримиёнагии ноҳия (асрҳои III–XVIII) то имрӯз дар сатҳи як диссертатсияи мукаммали доктори фалсафа (PhD) мавриди баррасии фарогир қарор нагирифта буд. Умман ёдгориҳои асримиёнагии на танҳо Данғара умуман Тоҷикистони ҷанубӣ омӯхта нашудаанд ва рисолаи Асомиддинзода С.С. аввалин кӯшиш дар ин мавзуъ ебошад. Аз ин рӯ, интихоби мавзуи мазкур аз ҷониби диссертант асоснок ва дорои аҳаммияти муҳимми назариявию амалӣ арзёбӣ мегардад.

Асомиддинзода Саидшо Сангалӣ диссертатсияи худро мутобиқ ба нақшаи инфиродӣ, ки дар шуъбаи бостоншиносии Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи Аҳмади Дониши Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон тасдиқ гардидааст, таҳия намуда, онро хуб ба

анҷом расонидааст. Кори анҷомёфта ба талаботи санадҳои меъёрии амалкунанда оид ба таҳияи диссертатсияҳои доктори фалсафа (PhD) ҷавобгӯ буда, аз сатҳи баланди омодагии назариявӣ ва таҷрибавии муаллиф шаҳодат медиҳад.

Дар ҷараёни таҳқиқ диссертант бо истифода аз сарчашмаҳои бойгонӣ, маъхазҳои хаттӣ, маводди нашрияҳои илмӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти саҳроии бостоншиносӣ масъалаҳои марбут ба ёдгориҳои асримиёнагии ноҳияи Данғараро мустақилона ва дар заминаи методологияи муосири илмӣ мавриди таҳлил қарор додааст. Сохтор ва таркиббандии кор ба талаботи корҳои илмии дараҷаи доктори фалсафа (PhD) пурра мутобиқат мекунад.

Мақсади асосии таҳқиқот таҳлили ҳамаҷониба ва бонизоми маълумот оид ба ёдгориҳои асримиёнагии ноҳияи Данғара (асрҳои III–XVIII) мебошад. Барои расидан ба ин ҳадаф диссертант вазифаҳои мушаххас, аз ҷумла таҳлили таърихи омӯзиши масъала, муайян намудани хусусиятҳои хронологӣ ва типологии ёдгориҳо, баррасии равандҳои иҷтимоию иқтисодӣ ва фарҳангии минтақа дар заминаи маводди бостоншиносиро пеш гузоштааст.

Объекти таҳқиқ ёдгориҳои асримиёнагии ҳудуди ноҳияи Данғара буда, предмети таҳқиқ хусусиятҳои таърихӣ, фарҳангӣ ва иҷтимоию иқтисодии ин ёдгориҳо дар доираи асрҳои III – XVIII мелодиро дар бар мегирад. Пойгоҳи сарчашмашиносии таҳқиқот фарогир буда, маводди бойгониҳои давлатӣ, бойгонии шуъбаи бостоншиносӣ, маъхазҳои хаттӣ ва нашрияҳои илмӣ истифода шудаанд.

Навгонии илмии диссертатсия дар он зоҳир мегардад, ки бори аввал таҳқиқоти маҷмуӣ ва низомандӣ ёдгориҳои асримиёнагии ноҳияи Данғара дар доираи як кори диссертатсионӣ анҷом дода шудааст. Диссертант бо такя ба маводди экспедитсияҳои бостоншиносии саҳроӣ ва таҳлили муқоисавӣ ҷойгоҳи ин ёдгориҳоро дар низоми фарҳанги

асримиёнагии ҷануби Тоҷикистон муайян намудааст. Дар баробари ин, баъзе хулосаҳои қаблии илмӣ мавриди бознигарӣ қарор гирифта, пешниҳодҳои нави илмӣ ироа шудаанд.

Саҳми шахсии довталаб дар таҳқиқот дар муайян намудани масъалагузорӣ, таҳияи заминаи назариявӣ ва методологӣ, коркарди маводди саҳрой, таҳлилу ҷамъбасти натиҷаҳо ва таҳияи хулосаҳои илмӣ инъикос дуруст арзёби шудаанд. Нуқтаҳои асосии ба ҳимоя пешниҳодшуда дорои навгонии илмӣ ва аҳаммияти назариявӣ мебошанд.

Сохтори диссертатсия мутобиқ ба меъёрҳои амалкунанда буда, аз муқаддима, феҳристи ихтисораҳо, се боб, ёздаҳ зербоб, хулоса, рӯйхати адабиёти истифодашуда ва замимаҳо иборат мебошад. Дар муқаддима мубрамияти мавзӯъ, дараҷаи омӯзиши масъала, ҳадаф ва вазифаҳо, объекти таҳқиқ ва доираи давраҳо бо асоснокии илмӣ баён гардидаанд. Бобҳои асосии диссертатсия бо пайдарҳамии мантиқӣ ва риояи принсипи хронологӣ таҳия шудаанд.

Умедворам, ки дар оянда Асомиддинзода С.С. ҳамаи ёдгориҳои асри миёнаи минтақаи Кӯлобро зери таҳқиқот қарор медиҳад ва саҳми худро дар омӯзиши он баён месозад

Дар маҷмӯъ, диссертатсияи «Ёдгориҳои асримиёнагии ноҳияи Данғара (асрҳои III–XVIII)» таҳқиқоти мустақили илмӣ буда, дорои аҳаммияти калони назариявӣ ва амалӣ мебошад. Натиҷаҳои он метавонанд дар таҳияи барномаҳои ҳифзи мероси таърихию фарҳангӣ, таълими фанҳои таърих ва бостоншиносӣ, инчунин дар таҳқиқоти минбаъдаи илмӣ истифода шаванд.

Бо назардошти муҳтавои илмӣ, сатҳи таҳлил, навгонии пешниҳодшуда ва аҳаммияти натиҷаҳои бадастомада, диссертатсияи Асомиддинзода Саидшо Сангалӣ ба талаботи «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ» (Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 июни соли 2023, № 295) пурра ҷавобгӯ мебошад.

Автореферати диссертатсия мазмуну муҳтавои онро дуруст ва фишурда инъикос менамояд.

Дар асоси гуфтаҳои боло, диссертатсияи Асомиддинзода Саидшо Сангалӣ кори ба анҷомрасида маҳсуб ёфта, ба ҳимояи кушод тавсия карда мешавад ва муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи 6D020800 – бостоншиносӣ (6D020800 – б остоншиносӣ) дониста мешавад.

Роҳбари илмӣ:

доктори илмҳои таърих, академики АМИТ,
сарходими илмии шуъаи бостоншиносии
Институти таърих, бостоншиносӣ ва
мардумшиносии ба номи Аҳмади Дониши
Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон Яқубов Ю.Я.

Имзои академик Яқубов Ю.Я.-ро тасдиқ мекунам:

Нозири калони шуъбаи кадрҳои
Институти таърих, бостоншиносӣ
ва мардумшиносии ба номи А. Дониши
Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон
«_08_» _10____ соли 2025 Файзуллоева Г.Қ.
«_08_» _10__2025

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе,
хиёбони Рӯдакӣ 33, тел.: (+ 992 (37) 221-37-42